

มานุษยวิทยา

พัฒนาการในทศวรรษพื้นฐาน

และทฤษฎีทางสังคมวัฒนธรรม

ภาคสอง

ดวงกมลพิมพ์ลิขสิทธิ์

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

สุเทพ สุนทรภะสิทธิ์

ร.บ. (เกียรตินิยม) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

M.A. (Social Anthropology), SOAS, London

Ph.D. (Anthropology), U.C. Berkeley

คำนำสำนักพิมพ์

“ทฤษฎีมานุษยวิทยา” หนังสือที่ว่าด้วยการศึกษาประวัติและความเป็นมาของมนุษย์ เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและวัฒนธรรมที่ซับซ้อนหลากหลายของกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ได้มีการเปรียบเทียบและยกตัวอย่างของแต่ละชาติพันธุ์ไว้อย่างชัดเจน

สำนักพิมพ์หวังเป็นอย่างยิ่งว่า หนังสือเล่มนี้จะให้ประโยชน์กับผู้ที่สนใจ นิสิต นักศึกษา ไม่นมากก็น้อย

ด้วยความปรารถนาดี
สำนักพิมพ์ดวงกมลพับลิชชิง

ทฤษฎีมานุษยวิทยา

(ภาคสอง)

□□□□□

ทฤษฎีวิวัฒนาการในทศวรรษที่ 20

คำนำ

วิชามานุษยวิทยาเป็นวิชาที่ว่าด้วยความเข้าใจของเราที่มีต่อ “ชนกลุ่มอื่น” (The “Other”) โดยทั่วไปนักมานุษยวิทยาจะศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรม ความเชื่อ และวิถีชีวิตของกลุ่มชนในวัฒนธรรมอื่น นักมานุษยวิทยาบางคนก็ศึกษาวัฒนธรรมในปัจจุบัน บางคนก็ศึกษาสังคมที่ยังคงหลงเหลืออยู่ในอดีต เพื่อสร้างภาพชีวิตของกลุ่มชนที่สูญหายไปแล้วเป็นเวลานาน แต่ก็ยังมีนักมานุษยวิทยาอีกจำนวนหนึ่ง ที่ทำการศึกษาสัตว์ตระกูลไพรเมท (Primates) ทั้งที่มีลักษณะเป็นมนุษย์และวานรที่เลี้ยงลูกด้วยนม เพื่อที่จะได้ทราบว่า สัตว์ตระกูลที่ใกล้ชิดกับมนุษย์มากที่สุดดังกล่าวจะบอกอะไรเราได้บ้าง เกี่ยวกับความเป็นมนุษย์ สิ่งที่ทำให้ความสนใจหลากหลายของมานุษยวิทยามีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันก็คือ ความคิดพื้นฐานที่มีอยู่ร่วมกันเกี่ยวกับ วิวัฒนาการทางชีววิทยา (Biological Evolution) และพฤติกรรมทางสังคม (Social Behavior)

ในการศึกษาทฤษฎีมานุษยวิทยา นักศึกษาอาจจะมีปัญหาในเรื่องดังต่อไปนี้ นักศึกษาบางคนอาจสงสัยว่า มีความจำเป็นอย่างไรที่การศึกษามานุษยวิทยาจะต้องศึกษาทฤษฎี นักศึกษาบางคนอาจจะมีปัญหาที่จะต้องอ่านงานต้นฉบับของนักทฤษฎี (Original Works of Theorists) ซึ่งผู้สอนกำหนดให้เป็นส่วนสำคัญในการศึกษา โดยนักศึกษาจำเป็นจะต้องวิเคราะห์เจาะลึก เพื่อจะได้เข้าถึงเนื้อหาสาระของเรื่อง ซึ่งสำหรับนักศึกษาบางคนอาจเห็นว่าเป็นภาระที่จะต้องใช้เวลาอย่างมาก เนื่องจากปัญหาทั้งสองเป็นปัญหาที่มีความสำคัญในบทความนำนี้เราจึงจะได้กล่าวถึงปัญหาที่ว่าเหตุใดในการศึกษาวิชามานุษยวิทยาทฤษฎีจึงถือว่ามีความสำคัญ และการอ่านงานต้นฉบับของนักทฤษฎีโดยตรงแทนที่จะอ่านเพียงการบรรยายสรุปของทฤษฎีดังกล่าว ถือว่าเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นและมีคุณค่าอย่างยิ่ง

เหตุผลความจำเป็นที่ต้องศึกษาทฤษฎี

ทฤษฎีมีลักษณะเป็นการวิจารณ์ (Critical) ด้วยเหตุผลที่ว่า แม้นักมานุษยวิทยาจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากการทำวิจัยในสนาม (Fieldwork Research) แต่ข้อมูลและคำฟังตัวของข้อมูลเองจะไม่มี ความหมาย ไม่ว่าจะได้มีการแถลงไว้อย่างชัดเจน หรือโดยข้อสมมุติฐานก็ตาม ทฤษฎีต่างๆ ถือว่าเป็นเพียงเครื่องมือ (Tools) ที่นักมานุษยวิทยาจะใช้ให้ความหมายแก่ข้อมูลที่เขากำหนดรวบรวมมาได้ ความเข้าใจของนักมานุษยวิทยาเกี่ยวกับสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้นมา หรือที่เราเรียกว่าประดิษฐกรรม (Artefacts) ที่เขาได้รวบรวมหรือเหตุการณ์ต่างๆ ในสนามที่เขาได้ใช้การสังเกตการณ์และบันทึกเอาไว้ เป็นสิ่งที่ได้มาโดยอาศัยวิสัยทัศน์ทางทฤษฎี (Theoretical Perspectives) ของนักมานุษยวิทยา ดังนั้นถ้าเราจะขยายความที่ คลิฟฟอร์ด เกียทซ์ นักมานุษยวิทยาวัฒนธรรมผู้มีชื่อเสียง ได้เคยกล่าวไว้ว่าเราจำเป็นจะต้องแยก

ความแตกต่างระหว่าง “การกะพริบตา” ออกจาก “การขยิบตา” ก็อาจจะกล่าวได้ว่าสำหรับผู้สังเกตการณ์บางคน “การกะพริบตา” กับ “การขยิบตา” อาจจะเห็นได้ว่าเป็นสิ่งเดียวกัน แต่ในความเป็นจริงกริยาอย่างแรกอาจจะให้ข้อมูล (เป็นทำนองที่ว่า “ฉันล้อเล่นนะ” “เธอสวยนะ” หรือ “ถ้าอย่างนั้น...ก็ตกลง”) ในขณะที่กริยาอย่างหลังอาจจะไม่ได้หมายถึงอะไรมากไปกว่าอาการอย่างหนึ่งที่เกิดจากผงเข้าตา

นักมานุษยวิทยาแยกความแตกต่างระหว่างสองสิ่งดังกล่าว โดยอาศัยความเข้าใจเกี่ยวกับบริบท (Contexts) ที่ก่อให้เกิดการกระทำนั้นๆ ทฤษฎีจะเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้นักมานุษยวิทยาสามารถแยกแยะข่าวสารข้อมูล และในระยะเริ่มแรกจะใช้เป็นตัวกำหนด ในการเก็บข้อมูลของนักมานุษยวิทยานักทฤษฎีโครงสร้างนิยม (Structuralist) ที่มีความสนใจเกี่ยวกับความหมายที่ไร้สำนึก (Unconscious Meaning) ของตำนานปรัมปราวิทยา (Mythology) อาจจะไม่ยอมเสียเวลาในการศึกษาเกี่ยวกับแบบแผนของการดำรงชีวิต นักมานุษยวิทยาทางเศรษฐกิจก็อาจจะไม่สนใจพิธีกรรมและศาสนาแต่ไม่ว่าจะเป็นกรณีใดก็ตาม ถ้าปราศจากทฤษฎีเสียแล้ว นักมานุษยวิทยาก็จะไม่สามารถทำการศึกษาในแง่ของมานุษยวิทยาได้

แม้ว่าหนังสือเล่มนี้จะหนังสือเกี่ยวกับทฤษฎีมานุษยวิทยาทางสังคม-วัฒนธรรม (Socio-cultural Anthropology) แต่มานุษยวิทยาแขนงต่างๆ ต่างก็หยิบยืมความคิดจากกันและกันมาใช้โดยอิสระ รวมทั้งจากวิทยาศาสตร์ในสาขาอื่นๆ ด้วย

ในคริสต์ศตวรรษที่ 19 เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ (Herbert Spencer) นักสังคมวิทยา และชาร์ลส์ ดาร์วิน (Charles Darwin) นักธรรมชาตินิยมต่างก็มีผลงานที่มีอิทธิพลต่อกันและกัน ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) นักจิตวิทยาชาวเยอรมันที่มีชื่อเสียง เป็นผู้มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎีวิวัฒนาการ

ต่างๆ (Evolutionary Theories) ของศตวรรษที่ 19 เป็นอย่างดี อีกทั้งงานเขียนของเขาก็ได้รับอิทธิพลมาจากมานุษยวิทยา และในทางกลับกัน มานุษยวิทยาก็ได้รับอิทธิพลอย่างมากเช่นเดียวกันจากทฤษฎีของฟรอยด์ นักสังคมชีววิทยา (Sociobiologists) ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ในแง่ของชีววิทยาวิวัฒนาการ (Evolutionary Biology) และการปรับตัวทางวัฒนธรรม (Cultural Adaptations) นักมานุษยวิทยาแนวสัญลักษณ์นิยม (Symbolic Anthropologists) และหลังสมัยใหม่นิยม (Postmodernists) ได้อาศัยเครื่องมือการศึกษาที่พัฒนามาจากการศึกษาทางวรรณกรรม ในการวิจัยของนักมานุษยวิทยา ปัจจุบันได้อาศัยความรู้ทางด้านชีววิทยา ธรณีวิทยา จิตวิทยา ประวัติศาสตร์ วรรณกรรม ฟิสิกส์ เคมี การแพทย์ รวมทั้งจากสาขาวิชาอื่นๆ เข้ามาช่วยเป็นอย่างมาก

มานุษยวิทยาสมัยใหม่ก่อรูปขึ้นมาจากพื้นฐานของนักทฤษฎีทั้งหลายในช่วงยุคต้นๆ ดังจะเห็นได้ว่านักมานุษยวิทยาสมัยปัจจุบันได้ตั้งประเด็นที่คล้ายคลึงกับประเด็นที่นักมานุษยวิทยาในคริสต์ศตวรรษที่ 19 และต้นศตวรรษที่ 20 ได้เคยตั้งไว้ นักทฤษฎีในศตวรรษที่ 19 ก็ยังคงให้ความสำคัญแก่วัฒนธรรมของมวลชน (Popular Culture)

ท่านเคยได้ยินวลีที่ว่า “การอยู่รอดของผู้ที่เหมาะสมที่สุด” (Survival of the Fittest) ซึ่งเป็นวลีที่สร้างขึ้นโดย เฮอร์เบิร์ต สเปนเซอร์ ในตอนกลางของศตวรรษที่ 19 ท่านเคยคิดหรือไม่ว่ามาตรการที่ใช้วัดพัฒนาการทางสังคมควรจะเป็นเทคโนโลยี ถ้าเคยคิดท่านก็ควรจะรู้สึกสบายใจเมื่อได้อ่านหนังสือที่ ลูอิส เฮนรี มอร์แกน (Lewis Henry Morgan) ที่มีชื่อว่า **Ancient Society** เขียนขึ้น ซึ่งตีพิมพ์เป็นครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1877 การที่เราจะมีความเข้าใจงานเขียนทางมานุษยวิทยาได้โดยสมบูรณ์ เราจะต้องเข้าใจประวัติความเป็นมาที่ให้อะไรเกี่ยวกับพัฒนาการของความคิดดังกล่าว ซึ่งผู้เขียนถือเป็นหลักการสูงสุดที่ได้ใช้ในการเขียนหนังสือเล่มนี้

นอกจากคุณค่าต่างๆ ที่กล่าวข้างต้นแล้ว ทฤษฎียังมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้เราคิดได้ว่าเราเป็นใคร และลักษณะความเป็นมนุษย์ของเราเป็นมาอย่างไร ในการที่จะมีความเข้าใจดังกล่าวเราจะต้องเข้าใจถึงวิถีทางที่เราใช้ในการที่จะเข้าใจคนอื่นในระดับพื้นฐานที่สุด มานุษยวิทยาได้ตั้งประเด็นปัญหาว่า เราจะเข้าใจชนกลุ่มอื่นๆ ในโลกได้อย่างไร กลุ่มชนที่เห็นได้ว่าแตกต่างจากเรา พุทธศาสนาและมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่ต่างจากเรา (ซึ่งนักมานุษยวิทยาเรียกว่า “ต่างวัฒนธรรม” (Different Cultures) กลุ่มชนดังกล่าวอาจจะมีลักษณะความเป็นอยู่ค้ำฟ้ากว่าเรา สูงส่งกว่าเรา หรือเพียงแต่ต่างไปจากเราเท่านั้น? วัฒนธรรมของพวกเขาไม่มีการเปลี่ยนแปลง มีวิถีทางโดยเฉพาะของตัวเอง หรือว่ามีความเกี่ยวข้องกับระบบวิวัฒนาการส่วนรวมของมนุษย์ และเราควรจะประพฤติปฏิบัติต่อพวกเขาอย่างไร?

ในระดับที่สองมานุษยวิทยา ทำให้เราต้องหันไปพิจารณาลักษณะความเป็นอื่นของธรรมชาติ (The Otherness of Nature) โดยการตั้งประเด็นปัญหาว่า โดยพื้นฐานในฐานะที่เป็นมนุษย์ จะถือว่าตัวของเราเป็นส่วนหนึ่งของโลกธรรมชาติได้หรือไม่ ถ้าถือว่าเป็น มนุษย์ก็อาจจะได้รับการศึกษาโดยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ (Scientific Methods) รวมทั้งวิธีการอื่นๆ ในจารีตของวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ ที่นำมาใช้โดยนักชีววิทยา นักฟิสิกส์ และนักวิทยาศาสตร์อื่นๆ หรือในอีกแง่หนึ่งการใช้วิธีการศึกษาต่างๆ ดังกล่าวก็อาจจะก่อให้เกิดผลที่มีลักษณะผิวเผินและสับสน ซึ่งถ้าเป็นเช่นนั้นทักษะหรือความเชี่ยวชาญเฉพาะ (Skills) ที่จำเป็นจะต้องมีก็อาจจะเป็นการมองทะลุ หรือความเข้าใจอย่างถ่องแท้เชิงสร้างสรรค์ (Creative Insight) การตีความเชิงจินตนาการ (Imaginative Interpretation) และการมีความสำนึกร่วมทางจิตวิญญาณ (Soul-borne Emphaty) ซึ่งโดยจารีตเป็นเครื่องมือการวิเคราะห์ ที่มีความเกี่ยวข้องกับศิลปะและมนุษยศาสตร์

ระดับสุดท้ายของวาทกรรมมานุษยวิทยาเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับลักษณะความเป็นอื่นของวัฒนธรรม (The Otherness of Culture) ซึ่งบางครั้งก็เป็นการชี้นำโดยปริยาย ไปสู่การศึกษาเปรียบเทียบทางวัฒนธรรม (The Comparison of Culture) ซึ่งทำที่สุดมานุษยวิทยาก็จะนำไปสู่การศึกษาธรรมชาติของมนุษย์ซึ่งมีลักษณะเป็นสากล (The Study of Universal Human Nature) ถ้าเราสามารถจะปลดปล่อยวัฒนธรรม ซึ่งเปรียบเสมือนเสื้อผ้าที่กลุ่มชนต่างๆ สวมใส่อยู่ออกได้หมด เราจะยังเหลือสิ่งที่ถือได้ว่าเป็นหลักการ หรือสารัตถะพื้นฐานของมนุษย์หลงเหลืออยู่อีกบ้างไหม? การกระทำดังกล่าวจะช่วยให้เราสามารถค้นหาธรรมชาติของมนุษย์ ในสภาพที่ไม่มีอะไรปิดบังนอกจากหน้ากากพริ้วของตัวเองได้หรือไม่? ถ้าเป็นเช่นนั้นเราจะเข้าใจวัฒนธรรมมนุษย์ได้อย่างไร?

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ช่วยให้มนุษย์แสดงธรรมชาติหรือลักษณะสำคัญของมนุษย์ออกมาได้อย่างสมบูรณ์เป็นที่พึงพอใจ หรืออาจจะใช้เป็นสิ่งป้องกันไม่ให้มนุษย์ทำลายสังคมของมนุษย์เอง

ในระดับหนึ่งทุกทฤษฎีทางมานุษยวิทยา ไม่ว่าจะเป็นทฤษฎีที่เขียนขึ้นในศตวรรษที่ 18, 19, 20, หรือ 21 ต่างก็มุ่งที่จะพิจารณาสาระสำคัญของประเด็นปัญหาดังกล่าว บางครั้งทฤษฎีหนึ่งในระยะเวลาหนึ่ง ก็อาจจะยึดถือปลายโต่งของจุดยืนอันหนึ่ง จบกลบเสียงของนักทฤษฎีที่มีจุดยืนเป็นอย่างอื่น อย่างไรก็ตามก็ยังไม่มีข้อสรุปที่แน่นอนชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นปัญหาต่างๆ ดังกล่าวเป็น ไปได้ว่าประเด็นปัญหาเหล่านั้น ในท้ายที่สุดแล้ว โดยธรรมชาติของมันเอง ก็อาจจะเป็นปัญหาที่ไม่มีคำตอบ แต่ข้อเท็จจริงที่ว่า ยังไม่มีคำตอบของผู้ที่น่าเชื่อถือได้ก็ไม่ได้ทำให้ความสำคัญของการอภิปรายปัญหาดังกล่าวลดน้อยลงไป เพราะคำตอบที่ออกมาจะเป็นอย่างไร จะมีผลต่อการที่จะนำไปประยุกต์ใช้ใน โลกของเรา คำตอบที่ได้จะเป็นตัวกำหนดความ

เข้าใจเกี่ยวกับตัวของเรา และพฤติกรรมของเรามีต่อผู้คนและชนกลุ่มอื่นๆ ในโลกที่มีการติดต่อสื่อสารอย่างฉับพลันทันด่วน และความสามารถที่จะใช้ความรุนแรงอย่างไม่มีขอบขีดจำกัดในโลกที่มีการต่อสู้ ขั้วเบียดระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และสวัสดิการของรัฐ จะเห็นได้ว่าสิ่งต่างๆ ดังกล่าวจะเป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญมากที่สุดที่เราากำลังเผชิญอยู่

ทำไมจำเป็นต้องอ่านงานต้นฉบับของนักทฤษฎี

เราเชื่อว่าการอ่านงานเขียนต้นฉบับของนักทฤษฎี (Original Works of the Theorists) มีความสำคัญด้วยเหตุผลดังต่อไปนี้ ประการแรก บทวิจารณ์เกี่ยวกับทฤษฎีไม่สามารถที่จะมาทดแทนงานเขียนต้นฉบับของนักทฤษฎีได้ ด้วยเหตุผลที่ว่าผู้วิจารณ์ย่อมไม่อาจหลีกเลี่ยง (และบางครั้งก็โดยจงใจ) ที่จะเอาการตีความของตนเข้าไปแทนเนื้อหาสาระของต้นฉบับ ดังจะเห็นได้อย่างในหนังสือ **History of Ethnological Theory** ของ โรเบิร์ต โลว์ (Robert Lowie) ซึ่งตีพิมพ์ครั้งแรก ในปี ค.ศ. 1937 และหนังสือ **The Rise of Anthropological Theory** ของ มาร์วิน แฮร์ริส (Marvin Harris) ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1968 หนังสือทั้งสองเล่มได้ให้ข้อสรุปเกี่ยวกับทฤษฎีต่างๆ ทางมานุษยวิทยาไว้อย่างครอบคลุม แต่ผู้เขียนทั้งสองต่างก็มีทัศนะของตัวเอง ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมาก

ประการที่สอง ส่วนหนึ่งของความสำคัญของงานเขียนต้นแบบ (Classical Works) เกี่ยวกับทฤษฎีจะมีลักษณะแยกแยะและซับซ้อน การสร้างสรรค์ทฤษฎีนั้นเปรียบเสมือนส่วนหนึ่งของบทเสวนาซึ่งกำลังดำเนินอยู่ (On Going Dialogue) ระหว่างผู้เขียนปัจจุบันกับนักทฤษฎีต่างๆ ในยุคก่อนหน้า

นั้น และบทความที่ได้เลือกสรรมาเสนอในหนังสือเล่มนี้ (รวมทั้งบทความอื่นๆ จำนวนมาก) ก็ถือได้เช่นกันว่าเป็นส่วนหนึ่งของบทเสวนาดังกล่าว เมื่อความเข้าใจของเราเปลี่ยนไป และเราย้อนกลับไปพิจารณางานที่เคยมีผู้เขียนไว้เหล่านั้น บางครั้งเราอาจจะพบวิสัยทัศน์ภายในต่างๆ ที่จะทำให้ความคิดของเราก้าวไปไกล หรือไม่ก็มีการรับรู้เกี่ยวกับข้อผิดพลาด ซึ่งอาจจะช่วยให้เราเกิดปฏิกิริยาขึ้นมา โดยกระบวนการดังกล่าวจะก่อให้เกิดทฤษฎีใหม่ๆ ขึ้นมา เมื่องานเขียนดั้งเดิมได้รับการสรุปวิเคราะห์ และถ้าเราอ่านเฉพาะบทสรุป จะทำให้บทเสวนาทางทฤษฎีขาดความคมชัด มีลักษณะตื้นเขิน และในที่สุดจะเกิดภาวะแห้งแล้ง ในหนังสือเล่มนี้เราได้เสนอสสิ่งๆ ที่เชื่อว่าเป็นข้อวิจารณ์ที่เป็นประโยชน์ เกี่ยวกับบทความที่นักทฤษฎีเสนอแต่การอ่านเฉพาะบทวิเคราะห์ดังกล่าว จะไม่สามารถมาทดแทนการอ่านบทความต้นฉบับอย่างพิถีพิถันได้ เมื่อทศวรรษภายในได้เกิดขึ้นแล้ว ข้อสังเกตต่างๆ ของเราจะหมดอายุไป แต่บทความต้นฉบับก็ยังคงมีชีวิตต่อไปอีกยาวนานบนหิ้งหนังสือ

ประการสุดท้าย การอ่านงานเขียนต้นฉบับโดยตรง จะช่วยไม่ให้เกิดความผิดพลาด ในการเตรียมงานเขียนต้นฉบับของหนังสือเล่มนี้ มีหลายกรณีเราได้พบว่าข้อมูลอันเป็นที่ยอมรับของคนส่วนใหญ่ที่ผ่านมาถึงเรา โดยครูบาอาจารย์ผู้สอนของเรา หรือที่พบในตำราต่างๆ ไม่ถูกต้อง ภูมิปัญญาพื้นบ้านทางมานุษยวิทยามักจะมีความจริงเพียงครั้งเดียว หรือจริงๆ แล้วไม่มีความถูกต้อง ที่เรายกเรื่องนี้ขึ้นมากล่าวไม่ได้ต้องการจะชี้ถูกชี้ผิดหรือตำหนิติเตียนใคร แต่เพื่อจะแนะว่าการอ่านต้นฉบับดั้งเดิมอาจจะช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้บ้าง

ข้อแนะนำในการใช้หนังสือเล่มนี้

หนังสือเล่มนี้มีความมุ่งหมายที่จะช่วยให้นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักคิดผู้ยิ่งใหญ่ทางมานุษยวิทยา ที่มีมาก่อนสมัยของนักศึกษา เพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษามีความคิดเกี่ยวกับสถานภาพความรู้ที่เขามีในปัจจุบันเกี่ยวกับทฤษฎีมานุษยวิทยา หนังสือเล่มนี้จะให้ภาพรวมเกี่ยวกับพัฒนาการที่สำคัญๆ ของทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมที่มีมาตั้งแต่ทศวรรษของปี ค.ศ. 1850 หนังสือทฤษฎีเล่มนี้ต่างกับหนังสือทฤษฎีเล่มอื่นๆ ที่ประกอบด้วยบทนำของผู้เขียน บทความต้นฉบับของนักทฤษฎี และในแต่ละย่อหน้าของบทความต้นฉบับของนักทฤษฎี จะมีข้อวิจารณ์ของผู้เขียนที่ให้ข้อมูลแก่นักศึกษา รวมทั้งการตั้งประเด็นปัญหาและคำถามต่างๆ ที่น่าสนใจ

บทความทางทฤษฎีมักจะมีปัญหา เนื่องจากเนื้อหาสาระของบทความในบางครั้งมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับ ผู้เขียนถือว่าเป็นนักทฤษฎีที่เขียนบทความ ได้เสนองานเขียนของเขาโดยถือว่าเป็นผลงานที่ดีที่สุดของโลกในสาขานั้น

เมื่อบรรณาธิการผู้คัดสรรรวบรวมบทความดังกล่าว มีความกล้าที่จะเขียนบทวิจารณ์โดยละเอียด เกี่ยวกับบทความที่มานำเสนอ ก็ต้องถือบทความนั้นๆ เสมือนหนึ่งว่า ไม่ต่างกับคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์ และบทวิจารณ์ของเขาเองก็เปรียบได้กับข้อเขียนของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับคัมภีร์ดังกล่าวนั้น ถ้าหากผู้อ่านบังเอิญจะมีความคิดเกินเลยไปดังกล่าว ก็ขอให้เราได้แก้ไขความเข้าใจให้ถูกต้องว่า คงไม่มีกลุ่มนักมานุษยวิทยาอาชีพใดๆ ไม่ว่าจะเป็นกลุ่มเล็กเพียงใด ที่จะเห็นด้วยโดยตลอดกับบทความที่เขียนโดยนักทฤษฎีชุดใดชุดหนึ่ง ผู้เขียนได้เลือกบทความเหล่านั้นมาเสนอ ก็เพราะเห็นว่า

ตัวแทนปुरुชน ที่โดยจารีตถือกันว่ามีความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีและผลงาน
จำนวนหนึ่ง และผู้เขียนจะรู้สึกยินดีอย่างยิ่งถ้าจะมีใครก็ตามอ้างว่าสามารถ
ค้นหาคำตอบที่ดีกว่านี้ได้ แต่อย่างไรก็ตามเราก็คงต้องยืนยันว่า บทความที่
เลือกมาเสนอเหล่านี้ เป็นบทความที่ยอมรับกันโดยทั่วไป

ในปัจจุบันผลงานทางมานุษยวิทยามีจำนวนมหาศาล ผู้เขียนมีความ
เชื่อว่าวิธีที่ดีที่สุดในการศึกษาทฤษฎีมานุษยวิทยาก็คือ การพยายามอ่าน
ให้ครอบคลุมให้ได้กว้างขวางมากที่สุด ไม่มีหนังสือรวมบทความทางทฤษฎี
เล่มใดๆ ไม่ว่าจะได้รับการเลือกสรรอย่างชาญฉลาดเพียงใดก็ตาม ที่
สามารถจะมาทดแทนการอ่านเกี่ยวกับทฤษฎีที่ใช้เวลานานเป็นแรมปีได้ ซึ่ง
ในที่สุดแล้วเราก็อาจจะถือว่า เป็นความจำเป็นพื้นฐานอันมั่นคงในการศึกษา
ทฤษฎี

นักศึกษาจะพบว่าบทวิจารณ์เกี่ยวกับบทความของนักทฤษฎี มีความ
แตกต่างกันมากตั้งแต่การให้คำนิยาม และการอธิบายอย่างตรงไปตรงมาที่
สุด ไปจนถึงลักษณะที่อาจเรียกได้ว่าเป็นการคาดการณเกี่ยวกับมูลเหตุจูงใจ
และอิทธิพลต่างๆ ของผู้เขียนที่มีต่อทฤษฎีของเขา แม้ว่าเกือบจะเป็นไปไม่ได้
ที่จะจัดข้อผิดพลาดต่างๆ ได้โดยสิ้นเชิง แต่เราก็ได้ตรวจสอบบทความ
ของผู้เขียนอย่างระมัดระวัง ดังนั้นเมื่อเราได้ชี้ให้เห็นข้อเท็จจริงต่างๆ ท่าน
ก็คงจะเชื่อได้ว่าถูกต้องเป็นความจริง อย่างไรก็ตาม จะต้องระลึกอยู่เสมอ
ว่าการตีความของผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ ก็คือการตีความ (ไม่มากและไม่น้อย
ไปกว่านั้น) วิธีที่จะช่วยในการตีความดังกล่าวมีหลายแนว แต่แนวหนึ่งก็คือ
การที่จะช่วยนักศึกษาในการอ่านที่จะกระตุ้นให้เกิดการอภิปรายถกเถียง
การทำให้เกิดความสนใจเกิดความคิดบางอย่าง และการช่วยให้คิดถึงประเด็น
ปัญหาที่แตกต่างออกไป นักศึกษามีสิทธิที่จะไม่เห็นด้วยที่จะมีความคิดอย่าง
อื่น รวมทั้งเสนอความคิดใหม่ๆ ถ้านักศึกษาอ่านหนังสือเล่มนี้โดยตลอด

แล้ว ไม่พบว่ามื่ออะไรที่ไม่เห็นด้วย ก็หมายความว่า ไม่ได้อ่านอย่างใช้ความ
พินิจพิเคราะห์ และวิจารณ์อย่างเพียงพอ

สำหรับนักศึกษาที่อ่านด้วยความระมัดระวัง อาจพบความชอบ
ไม่ชอบของผู้เขียนปรากฏชัด แต่ก็ไม่ใช่เป็นความจงใจของเราที่จะก่อให้เกิด
ทัศนนะดังกล่าว ผู้เขียนได้พยายามที่จะชี้ให้เห็นถึงจุดอ่อนและจุดแข็ง
ที่สำคัญของแต่ละจุดยืนทางทฤษฎี การตีความของผู้เขียนบางครั้งก็เพื่อที่
จะย่อยและสร้างความสนุกสนานให้กับนักศึกษา กล่าวโดยสรุปผู้เขียนหวัง
ว่า นักศึกษาจะเห็นด้วยเป็นส่วนใหญ่กับผู้เขียน ผู้เขียนพยายามที่จะเขียน
กระตุ้นความฉับไวทางทฤษฎีของนักศึกษา โดยไม่คำนึงว่าท่านจะเป็นใคร
ท่านมีสิทธิที่จะไม่เห็นด้วยกับข้อวิจารณ์ และได้แย้งของผู้เขียนเกี่ยวกับ
ประเด็นปัญหาในบทความได้อย่างอิสระตามที่ต้องการ

การจัดลำดับบทความและคำอธิบาย

การจัดบทความเกี่ยวกับทฤษฎีในหนังสือเล่มนี้ ได้ก่อให้เกิดปัญหา
ที่ไม่คาดว่าจะเป็น เกิด กล่าวคือเราควรจะจัดบทความตามลำดับเวลาที่บทความได้
เขียนขึ้น หรือว่าตามความสัมพันธ์หรือการสืบสายทางวุฒิปัญญา (Intellec-
tual Association or Descent) ถ้าเราจะแบ่งบทความออกเป็นส่วนต่างๆ
(Sections) จะทำอย่างไรกับบทความของผู้เขียนที่ไม่สามารถจัดเข้าไว้ใน
ส่วนที่แบ่งไว้ มีนักวิจารณ์หนังสือเล่มนี้ท่านหนึ่งมีความเห็นว่า การที่เรา
นำเอาบทความของนักทฤษฎีหลังสมัยใหม่ (Postmodernism) ไปไว้ใน
ส่วนท้ายของหนังสือ ทำให้ดูคล้ายกับว่าเราให้การสนับสนุนทฤษฎีหลัง
สมัยใหม่ว่าเป็นทฤษฎีที่สำคัญ และจะมีการพัฒนาต่อไปในอนาคต ซึ่งผู้
เขียนต้องขอยืนยันว่า เราไม่ได้มีความตั้งใจเช่นนั้นเลย เราได้เสนอทฤษฎี

มานุษยวิทยาทั้งที่เป็นทฤษฎีที่ได้พัฒนามาตามลำดับเวลา (Chronologically) และตามหลักสำคัญของทฤษฎี (Thematically) และมีข้อสรุปว่า การนำเสนอตามลำดับเวลาได้ผลมากที่สุด ดังนั้นผู้สอนจึงเลือกที่จะเสนอทฤษฎีที่เกิดขึ้นตามลำดับเวลาอย่างคร่าวๆ เพื่อที่จะแสดงให้เห็นความก้าวหน้าทางด้านความคิด (Progression of Ideas) ในมานุษยวิทยาทางวัฒนธรรม อีกทั้งยังแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดต่างๆ เหล่านั้นด้วย เราได้แบ่งระยะเวลาต่างๆ ออกเป็นภาค และแต่ละภาคจะมีชื่อเฉพาะ ในแต่ละภาคจะเริ่มด้วยบทนำที่บรรยายถึงทฤษฎีที่จะนำเสนอในภาค และความคิดสำคัญๆ ที่นักทฤษฎีจะเสนอในบทความของเขา อย่างไรก็ตาม เราก็คงไม่ได้ยึดแนวคิดกล่าวตายตัว โดยปกติความคิดของทฤษฎีต่างสำนักมักจะมีมีความเกี่ยวพันกันทางวุฒิปัญญาและกาลเวลา ประโยชน์ที่ได้จากลักษณะที่ไม่คงเส้นคงวาและวิถีทางที่บทความถูกจัดออกไปนอกแนวที่กำหนด ได้ก่อให้เกิดประโยชน์แก่ประสบการณ์ทางวุฒิปัญญา ในแง่ที่การจัดลำดับบทความในรูปแบบใหม่ จะทำให้สามารถมองทะลุกรอบอันจะทำให้เกิดมุมมองภายในใหม่ๆ ขึ้นได้

สิ่งสำคัญเกี่ยวกับบทความที่เสนอในหนังสือเล่มนี้อีกประการหนึ่งก็คือ เราได้ตัดข้อความของบทความบางส่วน หรือคำอธิบายหรือเชิงอรรถหลังบทความที่มีขนาดยาวออกไป ซึ่งก็ไม่ได้ไปทำโดยขาดความระมัดระวังหรือไม่เห็นความสำคัญของข้อความที่ตัดออกไป แต่เป็นปัญหาที่เราต้องเลือกเอาระหว่างการที่จะต้องตัดเชิงอรรถหรือคำอธิบาย หรือไม่กับบทความทั้งบทความออกไป แม้ว่าจะมีเหตุผลทางวุฒิปัญญาในการเลือกดังกล่าว แต่เราก็มีความเชื่อว่านักศึกษาจะได้รับประโยชน์จากการเลือกอย่างแรกมากกว่า ในการทำหน้าที่บรรณาธิการดังกล่าว เราได้พยายามที่จะรักษาความหมายเดิมเอาไว้ โดยเพิ่มคำอธิบายแก่นักศึกษาว่า ข้อความที่ตัดออกไปมีปริมาณเท่าใด และได้ให้บทย่อเนื้อหาส่วนที่ตัดออกไปไว้ด้วย

บทความที่เสนอในหนังสือแต่ละบทความ แต่ละย่อหน้า จะมีคำอธิบายของผู้เขียนเป็นเชิงอรรถ โดยใช้ตัวเลขอารบิก (1, 2, 3..) ส่วนเชิงอรรถหรือคำอธิบายท้ายบทความที่เขียนโดยนักทฤษฎี จะใช้อักษรโรมันตัวเล็ก (a, b, c, ...) โดยจะปรากฏอยู่ท้ายแต่ละบทความ สำหรับการอ้างอิงเอกสารโดยทั่วไปของผู้เขียน (ผู้วิจารณ์) จะปรากฏอยู่ในดัชนีท้ายเล่มของหนังสือ

□□□□□

ตัวอย่าง

ภาคสอง

ทฤษฎีวิวัฒนาการในทศวรรษที่ 20

คำนำ	หน้า
	I-XVI
2. ทฤษฎีวิวัฒนาการในทศวรรษที่ 20	
2.1 ลักษณะเฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์	3
2.2 บทความตื้นฉบับของนักทฤษฎี: เอกสารอ่านประกอบ	
10. วิธีการทางชาติพันธุ์วิทยา	17
โดย ฟรานซ์ โบแอส	
11. ความชำนาญการ (หรือวิชาชีพ) 18 ประการ	40
โดย เอ. แอล. โครเบอร์	
12. ถูกและผิด	62
โดย พอล ราคิน	

2.3 ทฤษฎีหน้าที่นิยมในมานุษยวิทยา	79
2.4 บทความต้นฉบับของนักทฤษฎี : เอกสารอ่านประกอบ	
13. สารสำคัญของระบบแลกเปลี่ยนกลา โดย โบรนิสลาฟ มาลินอฟสกี	93
14. ความสัมพันธ์ของพี่ชายของแม่ในแอฟริกาใต้ โดย เอ. อาร์. แรคคิลฟี-บราวน์	142
15. ชนเผ่านูเออร์ในบริเวณตอนใต้ของซูดาน โดย อี. อี. อีแวนส์-พริตเชิร์ด	176
16. ฉันทานุมัติในพิธีกรรม โดย แมกซ์ กิลค์แมน	233
2.5 วัฒนธรรมกับบุคลิกภาพ	275
17. ประเภทจิตวิทยาในวัฒนธรรมบริเวณตะวันตกเฉียงใต้ โดย รูธ ฟูลตัน เบเนดิกต์	291
18. เพศสภาพและภาวะทางจิตใน 3 สังคมบรรพกาล โดย มาร์กาเร็ต มิด	327
เอกสารอ้างอิงทั่วไป	346

□□□□□

ภาคสอง

2.

ព្រះធម្មវិវត្តន៍បទបទដ្ឋកថាបទដ្ឋកថា 20

2.1 ลักษณะเฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์ (Historical Particularism)

ในตอนปลายศตวรรษที่ 19 มีงานเขียนทางชาติพันธุ์วรรณาของอเมริกาเป็นจำนวนมากของสำนักงานชาติพันธุ์วิทยาของอเมริกา (The Bureau of American Ethnology) ซึ่งได้รับการสถาปนาโดย จอห์น เวสลีย์ พาวเวลล์ (1834-1902) ผู้ซึ่งเป็นที่รู้จักในนามของผู้สำรวจ Grand Canyon ในปี ค.ศ. 1879 อเมริกาได้ให้กำเนิดบุคคล อย่างเช่น เฮนรี มอร์แกน (Henry Morgan) ซึ่งเป็นนักทฤษฎีมานุษยวิทยาผู้ยิ่งใหญ่ (โปรดดูบทความต้นฉบับที่ 4) นักมานุษยวิทยาในยุคต้นๆ อย่างเช่น เอลิซ เฟรทเซอร์ (Alice Fletcher-1838-1923) โอติส เมซัน (Otis Mason-1838-1908) เจมส์ มูนีย์ (James Mooney-1861-1921) และ แฟรงค์ คูลซิง (Frank Cushing-1857-1900) ต่างก็ทำการศึกษาค้นคว้าวิจัยอย่างเข้มข้นทางด้านชาติพันธุ์วรรณา แต่ทั้งๆ ที่มีการเริ่มต้นดังกล่าว ในตอนเริ่มต้นของการเปลี่ยนศตวรรษ มานุษยวิทยาในอเมริกาก็ได้รวมตัวกันเป็นสาขาวิชา (An Academic Discipline) เมื่อมานุษยวิทยาเป็นสาขาวิชา นักมานุษยวิทยาอย่างเช่น ฟรานซ์ โบแอส (Franz

Boas-1858-1942) ได้กลายเป็นผู้ที่มีอิทธิพลมหาศาล วิธีการศึกษาวิจัยที่เขาเป็นผู้ริเริ่ม ซึ่งต่อมาเป็นที่รู้จักกันในนามของ “ลักษณะเฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์” (Historical Particularism) ได้รับการพิจารณาโดยทั่วไปว่าเป็นสำนักความคิดทางมานุษยวิทยาแห่งแรกในอเมริกาและมักจะถือเช่นเดียวกันด้วยว่าโบแอสเป็นบิดาของสำนักมานุษยวิทยาของอเมริกา

โบแอสเกิดในครอบครัวสามัญปัญญาชนชาวเยอรมันเชื้อสายยิว บิดาของเขาเป็นพ่อค้าผู้มีทักษะเสรีนิยมทางการเมือง ส่วนมารดาที่เป็นนักคิดหัวก้าวหน้าอิสระ เป็นผู้ก่อตั้งโรงเรียนอนุบาลโดยอุทิศให้แก่ “ความสำนึกในความเป็นอิสระร่วมกัน” (Consciousness of Mutual Independence) ของเด็ก ๆ (Frank 1997 : 733) โบแอสได้กล่าวว่าบ้านของเราเป็นสถานที่ซึ่ง “อุดมการณ์ของการปฏิบัติปี ค.ศ. 1848 เป็นกำลังอันทรงพลัง” (1974 (1938): 41) บิดามารดาของเขาได้เน้นความสำคัญแห่งอิสรภาพ ศักดิ์ศรี และความเสมอภาคพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน ตลอดชีวิตของเขา โบแอสได้อุทิศตนให้กับอุดมการณ์ดังกล่าว

การศึกษาในสมัยของโบแอส เน้นความสำคัญของวิทยาศาสตร์กายภาพ (Physical Science) ภายหลังสำเร็จการศึกษาในปี ค.ศ. 1877 เขาไปเรียนต่อที่ไฮเดลเบิร์ก หลังจากนั้นก็ไปที่กรุงบอนน์ และท้ายที่สุดก็ไปที่กรุงคีเอล (Kiel) ซึ่งเขาสำเร็จปริญญาเอก วิชาที่ต้องสอบก็มี ภูมิศาสตร์ ฟิสิกส์ และปรัชญา และเขียนวิทยานิพนธ์ ในหัวข้อ “คุณูปการของความเข้าใจเกี่ยวกับสีของน้ำ” (Contribution to the Understanding of the Color of Water) แม้ว่าการศึกษาของเขาจะเน้นความสำคัญของหลักฐานด้านปริมาณ (Quantitative Data) ซึ่งต่อมาภายหลังเขาได้เขียนว่า การศึกษาดังกล่าวทำให้เขาตระหนักว่า “ในอาณาจักรของประสบการณ์ของเรามาโนทัศน์เกี่ยวกับปริมาณไม่สามารถจะนำไปประยุกต์ใช้ได้” (1974 (1938) : 42) ในฐานะที่เป็นชาวยิวที่มีความคิดเสรี โบแอสจึงมีโอกาสน้อยที่จะเข้าทำงานทางวิชาการในประเทศเยอรมนี ในสมัยศตวรรษที่ 19 และในปี ค.ศ. 1882 เขาได้เริ่ม

พยายามที่จะอพยพเข้าไปในสหรัฐอเมริกา อย่างไรก็ตามในปี ค.ศ. 1883 เขาได้ฉวยโอกาสทำงานวิจัยเกี่ยวกับแบบแผนการอพยพในหมู่ชาวเอสกีโมที่อยู่บนเกาะบาฟฟิน (Baffin Island) โบแอสได้ใช้เวลา 15 เดือน ท่ามกลางความเปล่าเปลี่ยวในบริเวณขั้วโลกเหนือ (อ้างใน Stocking 1974 :22) และประสบการณ์ได้เปลี่ยนเขาจากนักภูมิศาสตร์ให้กลายเป็นนักชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographer) การมีชีวิตอยู่กับชาวเอสกีโมได้ทำให้เขามีความเชื่อมั่นว่าคุณค่าของความคิดที่เป็นเสรีและมนุษยธรรม (Liberal and Humanistic) ในสมัยที่ยังเยาว์วัย สามารถที่จะนำไปประยุกต์ใช้กับสังคมมนุษย์ได้

เมื่อโบแอสเดินทางไปยังเกาะบาฟฟิน เขาเพิ่งจะได้พบกับ มาร์รี แครค-โคไวเซอร์ (Marie Krackoweiser) ในระหว่างการศึกษาในสนามเขาได้บันทึกอนุทินในรูปของจดหมายขนาดยาวถึงมารี ในข้อความนอกเครื่องหมายอัญประกาศ ในวันที่ 23 เดือนธันวาคม ค.ศ. 1883 เขาได้เขียนไว้ว่า

“ข้าพเจ้ามีความเชื่อว่าถ้าการเดินทางครั้งนี้จะมีอิทธิพลต่อข้าพเจ้า (ในฐานะบุคคลที่มีความคิด) ก็คงจะเป็นการเสริมพลังทัศนคติที่มีลักษณะของการเปรียบเทียบ เกี่ยวกับการปลูกฝังทั้งหมด เท่าๆ กับที่มีความเลวร้ายคุณค่าของบุคคลอยู่กับการปลูกฝังในจิตใจ ซึ่งข้าพเจ้าอาจจะได้พบหรือไม่ได้พบในที่นี้ เท่าที่จะมีได้ในหมู่พวกเรา และดังนั้นบริการที่คนๆ หนึ่งจะได้ให้แก่มนุษยชาติ ก็จะต้องเป็นไปเพื่อส่งเสริมความจริงเท่านั้น”

และหลังจากนั้นอีกเดือนหนึ่ง ในวันที่ 22 มกราคม ค.ศ. 1884 เขาได้เขียนว่า

“ข้าพเจ้าไม่ต้องการตำแหน่งศาสตราจารย์เยอรมัน เพราะข้าพเจ้ารู้ดีว่าคงจะต้องคร่ำเคร่งอยู่กับวิทยาศาสตร์และการสอน ซึ่งข้าพเจ้าไม่สนใจเท่าใดนัก ข้าพเจ้าอยากได้อยู่ในอเมริกามากกว่าเพื่อจะได้ใช้ชีวิตและตายตามความคิดของข้าพเจ้า นั่นก็คือการที่จะมีสิทธิเท่าเทียมกับทุกคน สามารถที่จะเรียนรู้และทำงาน เพื่อคนจนเท่าๆ กับคนที่ร่ำรวย! ท่านจะไม่เบื่อบ้างหรือ ถึงแม้สามารถที่จะทำสิ่งดังกล่าวได้เพียงเล็กน้อย ก็คงจะมีคุณค่า

มากกว่าที่จะสามารถเอาวิทยาศาสตร์ทุกสาขาเข้ามารวมกัน? (Cole 1983)

หลังจากที่ได้ใช้เวลาในฤดูหนาวของปี ค.ศ. 1884 ในมลรัฐนิวยอร์ก โบแอสได้เดินทางกลับไปประเทศเยอรมนี เพื่อรับตำแหน่งที่พิพิธภัณฑ์ทางชาติพันธุ์วิทยาแห่งนครเบอร์ลิน (**Museum Volkenkunde-Berlin Ethnological Museum**) และในมหาวิทยาลัยเบอร์ลิน แต่หลังจากนั้นไม่นาน เขาก็เดินทางออกจากประเทศเยอรมนีอีกครั้งหนึ่ง คราวนี้ไปเยี่ยมเยียนชนเผ่าควากิอุตล์ (Kwakiutl) และเผ่าอื่นๆ ในหมู่เกาะแวนคูเวอร์ตอนเหนือ (Northern Vancouver Island) ของประเทศแคนาดา ซึ่งเป็นกลุ่มชนที่เขาได้ใช้เวลาตลอดชีวิตทำการศึกษา ในปี ค.ศ. 1886 หลังจากที่เขาได้กลับไปประเทศเยอรมนีในช่วงเวลาสั้นๆ เขาได้ตัดสินใจที่จะอพยพเข้าไปอาศัยอย่างถาวรในสหรัฐอเมริกา

ในอเมริกาเขาได้รับตำแหน่งที่มหาวิทยาลัยคลาร์ก (Clark University) เป็นครั้งแรก และสอนอยู่ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1888 จนถึงปี ค.ศ. 1892 แต่ในปี ค.ศ. 1892 ได้ออกจากมหาวิทยาลัยคลาร์ก เมื่อภาควิชาที่เขาสอนมีการหยุดงาน และต่อมาเขาได้รับตำแหน่งในการจัดงานแสดงเกี่ยวกับโคลัมบัสของโลก (World's Columbian Exposition) ซึ่งจัด ณ นครชิคาโก เมื่อปี ค.ศ. 1893 เพื่อเฉลิมฉลองวาระครบรอบร้อยปีในการค้นพบทวีปอเมริกาของโคลัมบัส จากงานการแสดงครั้งนี้ได้ก่อให้เกิดพิพิธภัณฑ์งานสนามทางมานุษยวิทยา (The Field Museum of Anthropology) โดยโบแอสได้รับแต่งตั้งให้เป็นภัณฑารักษ์ทางมานุษยวิทยาอยู่ในระยะสั้นๆ แต่หลังจากนั้นเขาได้ลาออกเมื่อเกิดความเห็นไม่ลงรอยกับฝ่ายบริหารของพิพิธภัณฑ์ ในปี ค.ศ. 1896 เขาได้ย้ายไปที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย เป็นอาจารย์สอนวิชามานุษยวิทยาทางกายภาพ (Physical Anthropology) และในปี ค.ศ. 1899 ก็ได้รับแต่งตั้งเป็นศาสตราจารย์ทางมานุษยวิทยาที่นั่น โบแอสใช้ชีวิตที่เหลือเป็นอาจารย์อยู่ที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบียจนเกษียณอายุเมื่อปี ค.ศ. 1936 แต่ก็ยังคงดำเนินกิจการทางมานุษยวิทยาอย่างแข็งขัน จนกระทั่งสิ้นชีวิตอีก 6 ปีต่อมา

โบแอสได้เริ่มวิชาชีพของเขา ในขณะที่मानุษยวิทยายังไม่ได้รับการยอมรับว่าเป็นศาสตร์ หรือแม้แต่เป็นสาขาวิชาในมหาวิทยาลัย การที่เขาได้รับการศึกษาอบรมทางวิทยาศาสตร์กายภาพ เขาได้นำเอาการศึกษาซึ่งมีลักษณะเข้มงวด เข้ามาสู่การศึกษาสนามทางด้านชาติพันธุ์วรรณา การเน้นความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านชาติพันธุ์วรรณาอย่างพิถีพิถัน และ การไม่ยอมรับวิธีการศึกษาเปรียบเทียบ (Comparative Method) โดยหันมาให้ความสำคัญแก่ประสบการณ์สนามด้านชาติพันธุ์วรรณา (Ethnographic Field Experience) ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากปฏิกิริยาของโบแอส ที่มีต่อการใช้วิธีการศึกษาเปรียบเทียบโดยขาดการวิจารณ์ ของนักวิวัฒนาการในแนวเดียว (Unilineal Evolutionists) ในสมัยของเขา โบแอสไม่ยอมรับลัทธิดาร์วินทางสังคม (Social Darwinism) และการคาดการณ์ทางวิวัฒนาการ ซึ่งเป็นแนวคิดหลักของมานุษยวิทยาจนถึงสมัยนี้ ถึงแม้ว่าโบแอสจะสนับสนุนทฤษฎีวิวัฒนาการทางชีววิทยา แต่เขาก็ถือว่ากล่าวโดยรวมโดยทั่วไป เกี่ยวกับวิวัฒนาการทางสังคมที่มีลักษณะเป็นเส้นตรง เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้องทางวิทยาศาสตร์ พื้นฐานการโจมตีส่วนใหญ่ของเขาตั้งอยู่บนความแตกต่าง ระหว่างวิวัฒนาการที่มีลักษณะเวียนเข้ามาหากัน (Convergence Evolution) และวิวัฒนาการที่มีลักษณะเป็นแนวควบคู่ขนาน (Parallel Evolution) นักวิวัฒนาการมีข้อสมมติฐานว่า ลักษณะสำคัญทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน (Similar Cultural Traits) เป็นผลมาจากพัฒนาการที่มีลักษณะเป็นเส้นขนาน ที่ผลักดันโดยกฎวิวัฒนาการที่เป็นสากล โบแอสได้แสดงให้เห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่ลักษณะที่คล้ายคลึงกันต่างๆ อาจจะเป็นผลมาจากกระบวนการที่แตกต่างกัน ในบทความเรื่อง “The Limitations of the Comparative Method in Anthropology” (1896) โบแอสได้ชี้ให้เห็นว่า วัฒนธรรมอาจจะมีลักษณะสำคัญคล้ายคลึงกัน ด้วยเหตุผลที่แตกต่างกัน รวมทั้งการแพร่กระจายทางวัฒนธรรม (Diffusion) และการค้า สภาพแวดล้อมที่มีลักษณะสอดคล้อง และอุบัติเหตุทางประวัติศาสตร์ อาจจะก่อให้เกิดลักษณะทางวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน โดย

เป็นอิสระจากกระบวนการวิวัฒนาการที่เป็นสากล ดังนั้นการมีอยู่ของ
ลักษณะทางวัฒนธรรมดังกล่าว จึงไม่สามารถใช้เป็นหลักฐานของลำดับชั้น
วิวัฒนาการวัฒนธรรมที่เป็นสากลได้

โบแอสมีความเชื่อว่าการอธิบายประเพณีทางวัฒนธรรมนั้น จะต้อง
พิจารณาจากทัศนวิสัยพื้นฐาน 3 ประการ คือ สภาพการณ์ด้านสิ่งแวดล้อม
(Environmental Conditions) ปัจจัยทางจิตวิทยา (Psychological Factors)
และความเกี่ยวพันทางประวัติศาสตร์ (Historical Connections) ในบรรดา
ทัศนวิสัยต่างๆ ดังกล่าว ความเกี่ยวพันทางประวัติศาสตร์ถือได้ว่าเป็นความ
สำคัญสูงสุด เขาเชื่อว่าสังคมได้ก่อกำเนิดขึ้นมาจากสภาพแวดล้อมทาง
ประวัติศาสตร์ ดังนั้นการอธิบายปรากฏการณ์ทางวัฒนธรรมที่ดีที่สุด จะได้
มาจากการศึกษาพัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของสังคมที่เกิดขึ้นมานั้น

เนื่องจากโบแอสมุ่งความสนใจไปที่ประวัติศาสตร์ของแต่ละสังคม
โดยเฉพาะ เขาจึงเป็นที่รู้จักกันในนามของ “สำนักความคิดเกี่ยวกับลักษณะ
เฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์” (Historical Particularism) ถึงแม้ว่าโบแอส
เองจะไม่เคยใช้ชื่อดังกล่าว ผู้ที่คิดชื่อดังกล่าวก็คือ มาร์วิน แฮร์ริส (Marvin
Harris) ในทศวรรษของปี ค.ศ. 1960

โบแอสได้รณรงค์ทัศนวิสัย 4 ด้าน ซึ่งรวมเอาการศึกษาทางด้าน
ก่อนประวัติศาสตร์ (Prehistory) ภาษาศาสตร์ (Linguistics) และมานุษยวิทยา
จิตวิทยา (Psychological Anthropology) เข้าไปไว้ในการสังเกตการณ์ทาง
วัฒนธรรม ความคิดต่างๆ ดังกล่าวเป็นพื้นฐานของภาควิชามานุษยวิทยา ที่
เขาได้สถาปนาขึ้นที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบีย รวมทั้งภาควิชามานุษยวิทยา ที่
สาณาศาสตร์ของเขาได้สร้างขึ้นในมหาวิทยาลัยอื่นๆ เครื่องหมายสำคัญของ
มานุษยวิทยาตามแนวคิดของโบแอส (Boasian- Style Anthropology) ได้กลายเป็น
การศึกษาเฉพาะที่ลึกซึ้งทางวัฒนธรรม โดยการศึกษาในสนามระยะยาว
โบแอสได้ให้ข้อโต้แย้งว่าโดยการเข้าไปอาศัยอยู่กับกลุ่มชน และศึกษาภาษา

ของพวกเขา จะทำให้เราสามารถที่จะพัฒนาความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ
ชนดังกล่าวได้

โบแอสและบรรดาสาณาศาสตร์ของเขาได้รับแรงผลักดัน ด้วยความเชื่อที่
ว่า “สังคมบรรพกาล” (Primitive Societies) กำลังจะสูญหายไปอย่างรวดเร็ว
สถานการณ์ของชนพื้นเมืองอเมริกันโดยเฉพาะ บิบบังคับให้ต้องมีการ
อนุรักษ์ ประชากรของกลุ่มชนดังกล่าวได้ถูกสังหารไปเป็นจำนวนมาก ทำให้
เกิดความรู้สึกที่ริบคว่นต่อนักมานุษยวิทยาชาวอเมริกัน โบแอสและสาณาศาสตร์
ของเขามีความรู้สึกว่ามีความจำเป็นริบคว่น ที่จะกอบกู้อดีตที่กำลังจะสูญเสีย
ไปกลับคืนมา จากความทรงจำของผู้เฒ่าผู้แก่ที่สามารถจะจดจำอดีตเหล่านั้น
ไว้ได้ สิ่งดังกล่าวเป็นเงื่อนไขสำคัญเป็นอย่างมากต่อทฤษฎีและวิธีการของ
มานุษยวิทยาอเมริกัน และเป็นเหตุให้นักมานุษยวิทยาในอเมริกามีพัฒนาการ
ที่แตกต่างไปจากนักมานุษยวิทยาที่มีอยู่ในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส

นอกจากนี้โบแอสยังเป็นผู้ริเริ่มโน้ตทัศน์เกี่ยวกับวัฒนธรรมสัมพัทธ์
(Cultural Relativism) นักวิวัฒนาการทางวัฒนธรรมมีข้อโต้แย้งว่า สังคมทั้ง
หลายต่างก็ดำเนินตามวิถีทางควบคู่ขนานของพัฒนาการ จากลักษณะความ
เป็นอนารยะ (Savagery) มาสู่ความเป็นอารยธรรม (Civilization) ดังนั้นจึงมี
เหตุผลโดยสมบูรณ์ที่จะกล่าวว่า ยังมีบางสังคมที่ค่อนข้างจะมีความก้าวหน้า
และบางสังคมที่ยังมีลักษณะของความเป็นอนารยะมากกว่าสังคมอื่นๆ โบแอส
ปฏิเสธที่จะยอมรับพัฒนาการที่มีลักษณะควบคู่ขนาน (Parallel Evolution)
และมีข้อโต้แย้งว่า สังคมทั้งหลายเป็นผลมาจากประวัติศาสตร์ที่มีลักษณะ
เฉพาะของตัวเองอย่างแท้จริง (Unique Histories) จึงไม่อาจจะมีการ
สากลใดๆ ที่จะมากำหนดสังคมเหล่านั้นได้ ลักษณะสำคัญของสังคมดังกล่าว
เป็นผลของสภาพแวดล้อมทางประวัติศาสตร์และสิ่งแวดล้อม และสามารถที่
จะเข้าใจได้ในบริบทดังกล่าวเท่านั้น ผลที่เกิดตามมาก็คือ คำอย่างเช่น บรรพกาล
(Primitive) ลักษณะความด้อยกว่า (Inferior) และลักษณะที่เหนือกว่า
(Superior) ไม่สามารถที่จะนำมาใช้ได้ เนื่องจากโบแอสไม่เชื่อกรอบความคิด

ที่ถือวิวัฒนาการว่ามีลักษณะเป็นเส้นตรง (Unilineal Evolutionary Schemes) ที่แพร่หลายอยู่ในสมัยของเขา จึงมีผู้มีความเห็นว่าเขาเป็นผู้ที่ต่อต้านทฤษฎี (Antitheoretical) ซึ่งสาธุศิษย์ของโบแอสบางคนได้โต้แย้งว่าไม่ได้เป็นนั้น โบแอสยอมรับความจำเป็นที่จะต้องมีทศนะวิสัยทางทฤษฎีสมัยใหม่ แต่มีความเชื่อว่าทฤษฎีใหม่ๆ เกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์ควรจะเพิ่มขึ้น ในขณะที่การรวบรวมหลักฐานข้อมูลมีอย่างเพียงพอแล้วเท่านั้น (สำหรับตัวอย่างในเรื่องนี้ โปรดดู Lesser 1981) อย่างไรก็ตามเห็นได้ชัดว่า โบแอสไม่ได้ให้ความสนใจในการสร้างทฤษฎีและความคิดหลักเกี่ยวกับลักษณะเฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์ ที่ว่าวัฒนธรรมเป็นผลมาจากลักษณะเฉพาะอย่างแท้จริงทางประวัติศาสตร์ (Unique Histories) เป็นปฏิปักษ์กับวัฒนธรรมโดยทั่วไป

ถึงแม้ว่าโบแอสจะไม่ได้สร้างทฤษฎีที่มีลักษณะสอดคล้องสมเหตุสมผลเอาไว้ แต่เขาก็มีอิทธิพลอย่างลึกซึ้งต่อพัฒนาการของมานุษยวิทยา เขาเกือบจะเป็นผู้เดียวที่ได้ให้การศึกษอบรมนักมานุษยวิทยาในชั่วอายุคนแรกๆ และเป็นผู้ที่ได้กำกับดูแลการทำวิจัยในสนามของพวกเขา นักมานุษยวิทยาผู้มีชื่อเสียง อย่างเช่น อัลเฟรด หลุยส์ โครเบอร์ (Alfred Louis Kroeber-1876-1960) รอเบิร์ต โลว์ (Robert Lowie-1883-1957) เอ็ดเวิร์ด ซาปีร์ (Edward Sapir-1884-1939) มาร์กาเรต มีด (Margaret Mead-1901-1978) เมลวิลล์ เฮอร์สโกวิทส์ (Melville Herskovits-1895-1963) พอล ราดิน (Paul Radin-1883-1959) รุท ฟุลตัน เบนเนดิกต์ (Ruth Fulton Benedict-1887-1948) คลาร์ก วิสเลอร์ (Clark Wissler-1870-1947) แอชลีย์ มอนตาเกว (Ashley Montague-1905-1999) และคนอื่นๆ จำนวนมากก็ล้วนเป็นลูกศิษย์ของเขา ผลงานของนักวิจัยดังกล่าว ต่างก็ปรากฏหรือไม่ก็ได้รับการอ้างอิงในบทความนี้

นอกจากจะให้การศึกษอบรมนักศึกษาแล้ว โบแอสยังได้ใช้ชีวิตในฐานะพลเมื่อนักวิทยาศาสตร์ตามอุดมการณ์ที่เขาได้บรรยายไว้ในอนุทินที่

เกาะบาฟฟินของเขาอย่างแท้จริง เขาเป็นผู้ที่รณรงค์ในความยุติธรรม ความเสมอภาค และสิทธิของปวงชนที่ไม่ยอมพ่ายแพ้ เขาได้คัดค้านสงครามโลกครั้งที่ 1 และความรู้สึกเกลียดชังชาวต่างชาติ และความรู้สึกชาตินิยมอย่างรุนแรงในอเมริกา โบแอสได้รณรงค์เกี่ยวกับสิทธิของผู้อพยพ และชาวอเมริกันเชื้อสายแอฟริกัน การสำรวจประจําชาติเกี่ยวกับภาษี (Pole Tax) ความรังเกียจเคียดจัญท์เกี่ยวกับเชื้อชาติ (Racial Discrimination) การคุกคามอาจารย์มหาวิทยาลัยและโรงเรียนมัธยม และการเกิดลัทธินาซีในยุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งโบแอสมีความเกี่ยวพันอย่างลึกซึ้ง ในสมัยต้นๆ กับองค์การ NAACP เขาได้เขียนบทนำลงในวารสารฉบับที่ 2 ขององค์กรที่มีชื่อว่า **The Crisis** และได้กล่าวถึงประเด็นเกี่ยวกับเชื้อชาติและลัทธิเชื้อชาตินิยม (Racism) ครึ่งแล้วครึ่งเล่าตลอดชีวิตของเขา

โบแอสสิ้นชีวิตในปี ค.ศ. 1942 ในงานเลี้ยงอาหารกลางวันเพื่อเป็นเกียรติแก่ พอล ริเวต (Paul Rivet) ผู้สถาปนามานุษยวิทยาคนหนึ่งของฝรั่งเศส ซึ่งได้หลบหนีออกจากประเทศฝรั่งเศสในสมัยนาซีมีอำนาจ และเป็นผู้ที่ได้รับการสรรเสริญจากโบแอส ในงานของริเวต โบแอสได้กล่าวเป็นครั้งสุดท้ายว่า “เราจะต้องไม่เหน็ดเหนื่อยที่จะกล่าวซ้ำๆ ว่าลัทธิเชื้อชาตินิยมเป็นความผิดพลาดอันน่าสะพึงกลัว และเป็นการ ไปปดมดเท็จที่โอหัง” (อ้างใน Lewis 2001 :456)

โบแอสและบรรดาสานุศิษย์ของเขามีอิทธิพลต่อมานุษยวิทยาของอเมริกาตั้งแต่ ค.ศ. 1911 จนถึงสงครามโลกครั้งที่ 2 (Stocking 1992 :117) แต่ก็ได้ไม่ได้หมายความว่า จะไม่ถูกคัดค้าน ในตอนปลายศตวรรษที่ 19 มานุษยวิทยาในอเมริกาอยู่ภายใต้อิทธิพลของนักวิจารณ์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด (ซึ่งบางทีก็เป็นที่รู้จักกันในนามของ “กลุ่มมายา” (Maya Group) ตามความสนใจของพวกเขาที่ให้แก่การศึกษาชนเผ่ามายัน (Mayan Studies) และกลุ่มพิพิธภัณฑสถาน Smithsonian ซึ่งมีชื่อว่า “กลุ่มวอชิงตัน” (Washington Group) กลุ่มนักวิทยาศาสตร์เหล่านี้ส่วนใหญ่เป็นพวกที่มาจากรอบครัว WASP ซึ่งเป็นพวก

ที่สนับสนุนโปรแกรมมานุษยวิทยาตามแนววิวัฒนาการ (Programs of Evolutionary Anthropology) มีนักวิชาการในกลุ่มนี้หลายคนสนใจวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเชื้อชาติ (Race Science) ซึ่งมีความพยายามที่จะพิสูจน์ความสูงส่งของชาวยุโรปในตอนเหนือ นักมานุษยวิทยาพวกนี้ได้คัดค้านโบแอสและพวกลูกศิษย์ของเขา ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ที่อพยพเข้ามาอยู่ในอเมริกาเอง หรือไม่ก็เป็นลูกหลานของผู้อพยพดังกล่าว และมีจำนวนไม่น้อยที่เป็นชาวยิว พวกเขาคัดค้านความคิดของโบแอส เกี่ยวกับลักษณะวัฒนธรรมสัมพัทธ์ (Cultural Relativism) และความเสมอภาคทางเชื้อชาติ (Racial Equality) นักวิชาการที่เป็นภัยในการต่อต้านโบแอส เป็นสมาชิกสภาวิจัยแห่งชาติ (National research Council) ซึ่งเป็นองค์กรที่ก่อตั้งขึ้นมาเพื่อสนับสนุนจุดมุ่งหมายในการเข้าสู่สงครามโลกของสหรัฐอเมริกาและสมาคมเกลดตัน (Galton Society) องค์กรทั้งสองต่างก็สนใจวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเชื้อชาติและอุดมพันธุศาสตร์ (Eugenics) สมาชิกสำคัญขององค์กรทั้งสองก็มี ชาร์ลส บี. ดาเวนพอร์ต (Charles B. Davenport-1866-1944) แมดิสัน แกรนต์ (Madison Grant-1865-1937) และ อเลส ฮราลลิก้า (Ales Hralicka-1869-1943) (Stocking 1968 :289)

ความขัดแย้งของโบแอสกับนักมานุษยวิทยาคนอื่นๆ เกี่ยวกับความคิดในเรื่องวัฒนธรรมสัมพัทธ์ ลัทธิเชื้อชาติ และอุดมพันธุศาสตร์ รวมทั้งการต่อต้านผู้อพยพได้เพิ่มความเข้มข้นขึ้นโดยลัทธิสันติภาพ (Pacifism) และการต่อต้านสงครามโลกครั้งที่ 1 ในปี ค.ศ. 1919 โบแอสได้เขียนจดหมายไปยังหนังสือพิมพ์ **The Nation** คัดค้านอย่างรุนแรงต่อนักมานุษยวิทยาซึ่งไม่ระบุนามผู้ทำหน้าที่เป็นสายลับให้แก่รัฐบาลอเมริกัน เขาได้เขียนว่าการกระทำดังกล่าวเป็นการบ่อนทำลายความเชื่อเกี่ยวกับ “ลักษณะความเป็นจริงทางวิทยาศาสตร์” (The “Truthfulness” of Science) และได้ก่อให้เกิดอุปสรรคอันใหม่ต่อความร่วมมือทางวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศ (อ้างใน Stocking 1968:274) นอกจากนี้เขายังได้กล่าวหาประธานาธิบดีวูดโรว์ วิลสัน (Woodrow Wilson) ว่าเป็นคนหน้าไหว้หลังหลอก ในการประชุมสมาคมมานุษยวิทยา

อเมริกัน (The American Anthropological Association) จัดหมายดังกล่าวไว้ก่อนให้เกิดความขุ่นเคืองและความไม่พอใจที่มีต่อโบแอสซึ่งปะทุขึ้นมาอีกครั้งหนึ่ง นักมานุษยวิทยาแห่งมหาวิทยาลัยฮาวาร์ดและพิพิธภัณฑสถานมิวโซเนียม ได้มีการเคลื่อนไหวเป็นผลสำเร็จในการต่อต้านโบแอส และการให้เขาพ้นจากการเป็นสมาชิกสภาบริหารของสมาคม และเขาถูกบังคับให้ลาออกจากสภาวิจัยแห่งชาติ (Stocking 1968 : 273) แต่ทั้งๆ ที่ได้รับชัยชนะดังกล่าว โบแอสและสานุศิษย์ของเขาซึ่งต่างก็มีอำนาจอยู่ในตำแหน่งสำคัญๆ ในคณะมานุษยวิทยาของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศ และเป็นนักวิชาการสำคัญที่สุดที่ได้สร้างพื้นฐานให้แก่มานุษยวิทยาของอเมริกา ถัดจากโบแอสนักมานุษยวิทยาผู้มีอิทธิพลมากที่สุดของอเมริกา ในตอนครึ่งแรกของศตวรรษที่ 20 ก็คือ เอ. แอล. โครเบอร์ (A. L. Kroeber) โครเบอร์เป็นลูกศิษย์คนแรกของโบแอสที่มหาวิทยาลัยโคลัมเบียที่ได้รับปริญญาเอกทางมานุษยวิทยาในปี ค.ศ. 1901 และในปีเดียวกันนั้นเขาก็ได้เข้าเป็นอาจารย์ของมหาวิทยาลัยแคลิฟอร์เนีย ณ นครเบิร์คลีย์ ในขณะที่อายุได้ 25 ปี โครเบอร์ได้เป็นอาจารย์คนแรกของโปรแกรมมานุษยวิทยา และเป็นภัณฑารักษ์ของพิพิธภัณฑสถานมานุษยวิทยาที่ตั้งขึ้นใหม่ของมหาวิทยาลัย โครเบอร์เป็นอาจารย์สอนทางมานุษยวิทยาอยู่ที่เบิร์คลีย์ ตลอดเวลาที่เหลือในอาชีพนักมานุษยวิทยา จนกระทั่งลาออกในปี ค.ศ. 1946 เขาได้เกี่ยวข้องอยู่กับงานวิจัยและงานเขียนทางมานุษยวิทยาอย่างเข้มข้น จนกระทั่งสิ้นชีวิตในปี ค.ศ. 1960

โครเบอร์ยังคงยึดถือทัศนคติตามแนวคิดของโบแอสตลอดชีวิตของเขา ทั้งโบแอสและโครเบอร์ต่างก็ต่อต้านความคิดของนักวิวัฒนาการนิยม โดยมีความเชื่อในการบูรณาการสาขาย่อยทางมานุษยวิทยาเข้าด้วยกัน และสอนว่าทัศนคติทางประวัติศาสตร์ (Historical Perspective) เป็นสิ่งจำเป็นที่จะเข้าใจวัฒนธรรมอื่นๆ อย่างไรก็ตามความคิดของโครเบอร์มีความแตกต่างจากโบแอสใน 2 ประเด็น ประเด็นแรกเขาปฏิเสธข้อสมมติฐานของโบแอสที่ว่ามานุษยวิทยาในท้ายที่สุดก็จะเป็นสาขาวิชาที่สนใจศึกษาเกี่ยวกับกำเนิด

ของมนุษยชาติ (The Study of Humankind's Origin) แต่ความแตกต่างในประเด็นที่ 2 ดูเหมือนจะมีความสำคัญมากกว่าคือโบแอสมีความเชื่อว่าปฏุชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม ในขณะที่โครเบอร์มีข้อโต้แย้งว่าไม่ได้เป็นเช่นนั้น แต่เขากลับเอาทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรมซึ่งเป็นแนวคิดของนักสังคมวิทยาชาวฝรั่งเศส คือ เอมีล ดูร์ ไคสม์ (โปรดดูบทความต้นฉบับที่ 6) บทความของโครเบอร์ที่เลือกมาพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ เขาได้เสนอถ้อยแถลง หรือ “ลักษณะความเชี่ยวชาญเฉพาะสาขา” (Professions) จำนวนหนึ่งเกี่ยวกับลักษณะสำคัญของวิชามานุษยวิทยา

โดยเขาได้ให้เหตุผลโต้แย้งว่าแม้ว่าวัฒนธรรมจะเป็นสิ่งที่มาจากและยึดถือโดยมนุษย์ แต่ก็ยังไม่สามารถจะอนุมานลงมาเป็นเพียงจิตวิทยาของปฏุชน (Individual Psychology) ได้ โครเบอร์มีความเห็นว่าวัฒนธรรมคือรูปแบบ (Pattern) ที่อยู่เหนือและมีอำนาจควบคุมปฏุชน (Transcended and Controlled Individuals) และวัฒนธรรมมีบทบาทสำคัญในการกำหนดบทบาทพฤติกรรมของปฏุชน ความคิดดังกล่าวคล้ายคลึงกับความคิดเกี่ยวกับความสำนึกร่วม (Collective Conscience) ของดูร์ ไคสม์ ในทัศนะของโครเบอร์ความสัมฤทธิ์ผลของปฏุชนเป็นผลมาจากแนวโน้มทางประวัติศาสตร์ (Historical Trends) ในสังคม ยิ่งกว่าสิ่งที่สำคัญใดๆ ของปฏุชน ความคิดดังกล่าวนี้โครเบอร์ได้นำไปพัฒนาในบทความของเขาที่มีชื่อว่า “The Superorganic”

นอกจากนี้โครเบอร์ยังได้ดำเนินตามแนวความคิดของโบแอสในการศึกษาวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมโดยรอบ งานวิจัยของโครเบอร์ส่วนใหญ่จะประกอบด้วยการสำรวจลักษณะสำคัญทางวัฒนธรรม (Cultural Traits) ในหมู่ชนพื้นเมืองอเมริกันในมลรัฐแคลิฟอร์เนียและบริเวณที่ราบอันกว้างใหญ่ (The Great Plain) ซึ่งแตกต่างจากโบแอสที่รณรงค์การศึกษาแต่ละสังคมอย่างละเอียด (Intensive Individual Societies) โครเบอร์ให้ความสนใจการสำรวจการกระจายลักษณะสำคัญทางวัฒนธรรมที่ก่อรูปเป็นแบบแผนขนาดใหญ่ในทางภูมิศาสตร์ (Larger Geographical Patterns) (Jacknis

2002 :525) ตั้งแต่ต้นทศวรรษของปี ค.ศ. 1903 เขาได้มีความคิดเกี่ยวกับการสำรวจการกระจายทางชาติพันธุ์วิทยา ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นงานเขียนของเขา ซึ่งตีพิมพ์ในปี ค.ศ. 1925 คือ **Handbook of the Indians of California** ในงานเขียนที่มีชื่อว่า **Culture and Natural Areas of Native North America** (1939) เขาได้ทำแผนที่การกระจายทางภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ และ พืชพันธุ์ ที่มีความสัมพันธ์กับวัฒนธรรมของชนพื้นเมืองอเมริกัน งานเขียนชิ้นนี้มีอิทธิพลต่อลูกศิษย์ของเขา โดยเฉพาะจูเลียน สจ๊วต (Julian Stewart) ผู้ซึ่งได้พัฒนาแนวการศึกษาในเวศวิทยาวัฒนธรรม (Cultural Ecological Approach) ในการศึกษาวิเคราะห์วัฒนธรรม

ในขณะที่โครเบอร์มีความเชื่อว่า ปุณชนไม่มีความสำคัญในการวิเคราะห์วัฒนธรรม ลูกศิษย์คนอื่นๆ ของโบแอสดักกลับมองเห็นว่าปุณชนมีความสำคัญสูงสุดในมานุษยวิทยา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง พอล ราดินเป็นผู้เน้นความสำคัญของความคิดนี้ และงานเขียนของเขาซึ่งเราได้เลือกมาพิมพ์ในหนังสือเล่มนี้ แสดงให้เห็นจุดเน้นของเขาเกี่ยวกับความสัมพันธ์เฉพาะของชายหญิง และวัฒนธรรมของพวกเขา หนังสือของเขา **The Crashing Thunder: The Autobiography of a Winnebago Indian** (1926) เป็นตัวอย่างที่ดีของกรณีดังกล่าว คือเป็นชาติพันธุ์วรรณนาในรูปประวัติชีวิตของบุคคล ราดินมีความเชื่อเช่นเดียวกับโบแอสว่า โดยการศึกษาอย่างลึกซึ้งระยะยาว รวมทั้งการมีความรู้อย่างดีทางภาษา จะทำให้นักมานุษยวิทยาสามารถที่จะเข้าใจวัฒนธรรมอื่นได้อย่างสมบูรณ์ โดยอาศัยหลักการดังกล่าวราดินได้ศึกษาสังคมของชนเผ่าวินเนบาโกเป็นเวลา 50 ปี มีหลักฐานครอบคลุมทุกด้านเกี่ยวกับวัฒนธรรมของชนเผ่าดังกล่าว ที่น่าสนใจก็คือ ราดินได้พุ่งความสนใจไปที่ปุณชน ทำให้เขามีความเชื่อมั่นที่แตกต่างจากโบแอสที่ว่า มานุษยวิทยาเป็นวิทยาศาสตร์ธรรมชาติ การเน้นความสำคัญของประวัติชีวิตทำให้มานุษยวิทยามีลักษณะเป็นชีวประวัติและวรรณกรรม (Biography and Literature) นักมานุษยวิทยาในปัจจุบันมักจะไม่ว่าตัวเองเป็นนักเฉพาะ

กรณีทางประวัติศาสตร์ แต่ก็แทบจะเป็นไปไม่ได้ที่จะไม่ถือว่า โบแอสและความคิดในแนวลักษณะเฉพาะกรณีทางประวัติศาสตร์ของเขา มีอิทธิพลอย่างมากต่อกระแสหลักของมานุษยวิทยาอเมริกัน ในปัจจุบันผลกระทบของทัศนวิสัยภายในเชิงวิจารณ์ของโบแอส จะเห็นได้อย่างชัดเจนมากที่สุดในผลงานของสำนักศิษย์ของเขาในตอนต้นของศตวรรษที่ 20

แต่เสียงสะท้อนของความคิดของโบแอส จะปรากฏอยู่ในวิทยาศาสตร์ทางชาติพันธุ์ (Ethnoscience) และมานุษยวิทยาด้านการรับรู้ (Cognitive Anthropology) มากเท่าๆ กับการศึกษาวัฒนธรรมในแนวสัญลักษณ์และหลังสมัยใหม่ (Symbolic and Post-Modern Approach)

หนังสือเล่มนี้มีความมุ่งหมายที่จะช่วยให้นักศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของนักคิดผู้ยิ่งใหญ่ทางมานุษยวิทยาที่มีมาก่อนสมัยของนักศึกษา

เพื่อที่จะช่วยให้นักศึกษามีความคิดเกี่ยวกับสถานภาพความรู้ที่เรามีในปัจจุบัน

เกี่ยวกับทฤษฎีมานุษยวิทยา หนังสือเล่มนี้จะให้ภาพรวมเกี่ยวกับพัฒนาการ

ที่สำคัญของทฤษฎีเกี่ยวกับวัฒนธรรม ที่มีมาตั้งแต่ทศวรรษของปี ค.ศ. 1850

หนังสือทฤษฎีเล่มนี้ต่างกับหนังสือทฤษฎีเล่มอื่นๆ ที่ประกอบด้วยบทนำของผู้เขียน

บทความต้นฉบับของนักทฤษฎี และในแต่ละย่อหน้าของบทความต้นฉบับของนักทฤษฎี

จะมีข้อวิจารณ์ของผู้เขียนที่ให้ข้อมูลแก่นักศึกษา

รวมทั้งการตั้งประเด็นปัญหาและคำถามต่างๆที่น่าสนใจ

บทความทางทฤษฎีมักจะมีปัญหา เนื่องจากเนื้อหาสาระของบทความ

ในอนาคตมีแนวโน้มที่จะกลายเป็นหลักการซึ่งเป็นที่ยอมรับ ผู้เขียนถือว่านักทฤษฎี

ที่เขียนบทความ ได้เสนองานเขียนของเขาโดยถือว่าเป็นผลงานที่ดีที่สุดของโลกในสาขานั้น

เมื่อบรรณาธิการผู้คัดสรรรวบรวมบทความดังกล่าว มีความกล้าที่จะเขียนบทวิจารณ์โดยละเอียด

เกี่ยวกับบทความที่มานำเสนอ ก็ต้องถือบทความนั้นว่าเสมือนหนึ่งว่า ไม่ต่างกับคัมภีร์อันศักดิ์สิทธิ์

และบทวิจารณ์ของเขาเองก็เปรียบได้กับ ข้อเขียนของผู้เขียนชาวยุโรปเกี่ยวกับคัมภีร์ดังกล่าว

ดวงกมลพับลิชชีง

นำเสนอหนังสือดี มีคุณค่า

ทฤษฎีมานุษยวิทยา ภาคสอง

ISBN 978-616-511-023-5

9 786165 110235